

Ομιλία
του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
κ. Μαρίνου Μουσιούττα
στον Μέγα Πανηγυρικό Εσπερινό της Αγίας Μαρίνας Κυθρέας

Πέμπτη, 16 Ιουλίου 2026, 18.30
Ιερός Ναός Αγίου Πολυδώρου, Καϊμακλί

Θεοφιλέστατε Επίσκοπε Μεσαορίας κ. Γρηγόριε,
Σεβαστοί πατέρες,
Αγαπητέ Δήμαρχε Κυθρέας,
Αγαπητοί Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες Κατεχόμενων Δήμων και Κοινοτήτων,
Αγαπητοί πρώην Δήμαρχοι Κυθρέας,
Αγαπητά μέλη της εκκλησιαστικής επιτροπής της Αγίας Μαρίνας,
Αγαπητοί Κυθρεώτες και Κυθρεώτισσες,
Κυρίες και κύριοι,

Στέκομαι απόψε ανάμεσά σας με βαθιά συγκίνηση, καθώς η σημερινή βραδιά αποτελεί ένα προσκύνημα της ψυχής. Είναι η στιγμή που ο κατεχόμενος Δήμος Κυθρέας, όπως κάθε χρόνο, ανοίγει διάπλατα την καρδιά του και μας καλεί να επιστρέψουμε, έστω νοερά, σε έναν τόπο που δεν έπαψε ποτέ να είναι δικός μας.

Ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου τον Δήμο και την εκκλησιαστική επιτροπή της Αγίας Μαρίνας για την τιμή να σταθώ απόψε ομιλητής σε μια γιορτή τόσο ιερή για τον προσφυγικό κόσμο της Κυθρέας.

Τέτοιες μέρες, οι μνήμες γίνονται πιο έντονες και κυριαρχούν στο μυαλό μας. Κλείνουμε τα μάτια και ξαναβλέπουμε την Αγία Μαρίνα Κυθρέας να πανηγυρίζει περίλαμπρη, με τις καμπάνες της να καλούν τους πιστούς και τα πλήθη των προσκυνητών να καταφεύγουν στη χάρη της. Ξαναβλέπουμε τα ατέλειωτα περιβόλια, τους νερόμυλους που δούλευαν ακούραστα, τον ονομαστό Κεφαλόβρυσο, και ψηλά, να δεσπόζει, τον Πενταδάκτυλό μας. Έναν τόπο ελληνικό μέσα στους αιώνες, κτισμένο στα ερείπια της αρχαίας πόλης των Χύτρων, έναν επίγειο παράδεισο που γοήτευε ντόπιους και περαστικούς.

Και όμως. Εκείνο το ματωμένο καλοκαίρι του 1974 ήρθε να σβήσει βίαια αυτές τις υπέροχες εικόνες. Με τη δεύτερη φάση της βάρβαρης τουρκικής εισβολής, στις 14 Αυγούστου, οι ορδές του Αττίλα ξεχύθηκαν πάνω στην ιερή γη της Κυθρέας. Το σύνολο των επτά χωριών του συμπλέγματος της Κυθρέας πλήρωσαν τον δικό τους βαρύ φόρο αίματος και κακουχιών εκείνες τις μέρες της φρίκης.

Οι κάτοικοι πήραν έντρομοι και πανικόβλητοι τον δρόμο της προσφυγιάς μέσα στην ίδια τους την πατρίδα, με ό,τι μπορούσαν να αρπάξουν στα χέρια τους. Και όσοι έμειναν πίσω, αψηφώντας τον θανάσιμο κίνδυνο, έζησαν την ωμότητα του κατακτητή. Γέροντες, γυναίκες και παιδιά υπέστησαν βασανιστήρια, κακοποιήσεις και ταπεινώσεις. Άνθρωποι δολοφονήθηκαν εν

ψυχρώ μέσα στα ίδια τους τα σπίτια. Και άλλοι, τόσοι πολλοί, αγνοούνται μέχρι σήμερα, αφήνοντας πίσω οικογένειες που πενήντα δύο ολόκληρα χρόνια περιμένουν, με την ψυχή στο στόμα, μια απάντηση.

Αυτός είναι ο πόνος που κουβαλάμε. Ο πόνος της προσφυγιάς, του θανάτου, της αγωνιώδους αναζήτησης των αγνοουμένων μας. Ένας πόνος που δεν σβήνει ποτέ, όσα χρόνια και αν περάσουν. Οι άνθρωποι μπορεί να προχώρησαν, να ξαναέφτιαξαν τη ζωή τους από την αρχή, όμως η ανάμνηση του αγαπημένου τους τόπου και η ελπίδα της επιστροφής δεν έσβησε ούτε στιγμή. Παραμένει ζωντανή, όπως η φλόγα ενός καντηλιού που κανένας άνεμος δεν κατάφερε να σβήσει.

Δεν μπορούμε, δεν πρέπει και δεν έχουμε το δικαίωμα να ξεχάσουμε.

Ο Ιερός Ναός της Αγίας Μαρίνας στέκει σήμερα βουβός και βεβηλωμένος, με άφαντες τις ιερές εικόνες του. Δίπλα του ένα τζαμί να θυμίζει τη λεηλασία. Οι ιερές μας εικόνες, κλεμμένες, ταξιδεύουν ακόμη στα πέρατα της οικουμένης, θλιβερή μαρτυρία της καταστροφής της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Και όμως, οι εκκλησίες μας, τα ξωκλήσια και τα παρεκκλήσια μας, μαζί με τις εικόνες τους, παραμένουν η περιουσία της ψυχής μας. Είναι η ιστορία μας, η μνήμη μας, η ίδια η ταυτότητά μας. Είναι αυτά που κανένας κατακτητής δεν μπόρεσε ποτέ να παραχαράξει.

Αγαπητοί μου Κυθρεώτες και Κυθρεώτισσες,

Ο Δήμος Κυθρέας, με το πολύπλευρο και αδιάλειπτο έργο του, κρατά άσβεστη τη φλόγα της επιστροφής. Οι αντικατοχικές εκδηλώσεις, το ετήσιο μνημόσυνο των πεσόντων και των αγνοουμένων, η διάσωση της θρησκευτικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς, οι επισκέψεις στα σχολεία που περνούν τη σκυτάλη της μνήμης στη νέα γενιά, οι εκδόσεις που διαφυλάσσουν την ιστορία της κωμόπολης, η ανακατασκευή της στέγης του Αγίου Ανδρονίκου, η καταγραφή των προφορικών μαρτυριών του 1974 και η ονοματοδότηση των οδών της Κυθρέας, είναι πράξεις βαθιάς αγάπης και ευθύνης. Κρατούν ζωντανό τον χάρτη μιας πατρίδας που αρνούμαστε να ξεχάσουμε.

Η πολιτεία στέκεται και συνεχίσει να στέκεται πάντοτε δίπλα σας. Ως Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με μια σταθερά ανθρωποκεντρική πολιτική, εργαζόμαστε καθημερινά για τη στήριξη των πιο ευάλωτων συμπολιτών μας και για τη θωράκιση του κράτους πρόνοιας. Μέσα από το πλέγμα των κοινωνικών παροχών, στηρίζουμε έμπρακτα τις οικογένειες, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τα άτομα με αναπηρία και όσους έχουν πραγματική ανάγκη. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στη μέριμνα για την τρίτη ηλικία και προωθούμε, μέσα από ουσιαστικό κοινωνικό διάλογο, μια δίκαιη και βιώσιμη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, ώστε κάθε άνθρωπος να ζει με αξιοπρέπεια.

Ταυτόχρονα, δεν ξεχνούμε ποτέ τον προσφυγικό μας κόσμο. Τη στήριξη προς τους εκτοπισμένους συμπατριώτες μας, που πενήντα δύο χρόνια τώρα κουβαλούν το βάρος της προσφυγιάς, την αντιλαμβανόμαστε όχι απλώς ως κοινωνική πολιτική, αλλά ως ελάχιστο χρέος τιμής προς όσους έχασαν τις εστίες τους και προς όσους θυσιάστηκαν για την πατρίδα.

Εκ μέρους της Πολιτείας, συναισθανόμενοι πλήρως την ιστορική μας ευθύνη, ανανεώνουμε τη δέσμευση να συνεχίσουμε τον αγώνα με όλες μας τις δυνάμεις, για μια δίκαιη, έντιμη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού. Μια λύση που θα εδράζεται στο Διεθνές Δίκαιο, στις αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα δημιουργεί ένα κράτος ανεξάρτητο και κυρίαρχο, πλήρως απαλλαγμένο από αναχρονιστικές εγγυήσεις, από κατοχικά στρατεύματα και από την παρουσία τρίτων χωρών.

Πενήντα δύο χρόνια από την τραγωδία του 1974, η δικαίωση της θυσίας και των αγώνων όσων έσπευσαν να υπερασπιστούν την ελευθερία, την εδαφική ακεραιότητα και την ανεξαρτησία της Κύπρου, θα έρθει μόνο μέσα από τον τερματισμό της κατοχής, την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας.

Σας μεταφέρω τη διαβεβαίωση του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι η επίλυση του Κυπριακού αποτελεί την κορυφαία προτεραιότητα του ιδίου και της κυβέρνησης. Έχοντας ως όρο εντολής από τον κυρίαρχο λαό την απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας, εργαζόμαστε για τη δημιουργία των προϋποθέσεων επανέναρξης των απευθείας διαπραγματεύσεων για συνολική επίλυση του Κυπριακού, στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, του διαπραγματευτικού κεκτημένου, των αρχών, των αξιών και του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια για τερματισμό της κατοχής δεν είμαστε μόνοι. Έχουμε τη στήριξη των εταίρων μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, των Κρατών-Μελών και των Θεσμών, καθώς και άλλων κρατών. Η διεθνής κοινότητα αναγνωρίζει τον δημιουργικό ρόλο της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία, μέσω της επιτυχημένης Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνέβαλε καθοριστικά στην ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, της ανταγωνιστικότητας, της οικονομίας, της ενεργειακής ανεξαρτησίας και της πολιτικής προστασίας.

Στόχος μας παραμένει η μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος, που θα προσφέρει σε όλους τους νόμιμους κατοίκους της το δικαίωμα να ζουν και να δημιουργούν σε συνθήκες

ασφάλειας και ευημερίας, όπως ακριβώς συμβαίνει με όλους τους Ευρωπαίους πολίτες.

Φίλες και φίλοι,

Σε αυτές τις δύσκολες ώρες, αντλούμε δύναμη από τα λόγια του εθνικού μας ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη, που μας θυμίζουν πως οι ρίζες μας, ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία δεν χάνονται, αλλά είναι αιώνιες και ακατάλυτες.

Η Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου,

κανένας δεν εβρέθηκεν για να την ι-ξηλείψη,

κανένας, γιατί σιέπει την που τα 'ψη ο Θεός μου.

Η Ρωμιοσύνη εν να χαθή, όντας ο κόσμος λείπει!

Ζούμε πάντα με την ελπίδα. Την ελπίδα ότι οι καμπάνες στην Αγία Μαρίνα, στην Παναγία Χαρδακιώτισσα και στον Άγιο Ανδρόνικο θα ηχήσουν ξανά χαρμόсуна. Ότι θα ξαναπερπατήσουμε στους δρόμους της αγαπημένης μας Κυθρέας, θα προσκυνήσουμε ξανά στους ναούς μας, θα πιούμε ξανά νερό από τον Κεφαλόβρυσο. Αυτή η ελπίδα, μαζί με τη μεσιτεία της Αγίας Μαρίνας, μας κρατά όρθιους και μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε.

Η δική σας μαζική παρουσία απόψε, η αγωνιστική σας διάθεση και η ακατάβλητη θέλησή σας, γίνονται φάρος εγρήγορσης και επαγρύπνησης. Ας κρατήσουμε, όλοι μαζί, ζωντανή τη μνήμη και ακλόνητη την πίστη στην επιστροφή. Γιατί όσο εμείς θυμόμαστε, η Κυθρέα ζει.

Με τη χάρη και την ευλογία της Αγίας Μαρίνας, εύχομαι σε όλους σας καλή δύναμη και καλή λευτεριά.

Σας ευχαριστώ.